

УДК 373.5:004

ВЕБІНАР ОРІЄНТОВАНІ ПЛАТФОРМИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Царенко Вікторія

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Анотація

Однією з ключових компетентностей, формування якої має забезпечити навчання у загальноосвітній школі, є інформаційно-комунікаційна. У дослідженні розглянуто окремі компоненти методичної моделі навчання інформатики на основі компетентнісного підходу. Ефективним засобом формування ІК-компетентності виступають вебінар орієнтовані платформи.

Annotation.

Information and communication competence is the one of the main competence that must be formed in secondary school. Components of the methodical model of computer science teaching based on competence approach are considered in research. Webinars are effective means of ICT competence forming.

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у всі галузі людської діяльності. Тому актуальною є проблема підготовки випускників загальноосвітніх навчальних закладів до життя у такому суспільстві, набуття ними відповідних компетентностей.

Мета дослідження – розглянути вебінар орієнтовані платформи як засіб формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів старших класів.

Аналіз наукових праць О.В. Овчарук [5], О.І. Пометун [8], І.В. Родигіної [9], А.В. Хуторського [10] та інших дослідників показав, що компетентнісний підхід є найважливішим орієнтиром розвитку сучасної освіти в Україні та світі.

Зокрема, важливим завданням є впровадження компетентнісного підходу у старшу школу, яка Законом України "Про загальну середню освіту" визначена профільною. Адже основною метою профільного навчання є формування компетентностей учнів на допрофесійному рівні, розвиток навчально-пізнавальних і професійних інтересів, нахилів, здібностей і потреб учнів. Водночас, Петровський С.С. цілком обґрунтовано виокремлює основні суперечності, що виникають у процесі профільного навчання учнів старшої школи, зокрема між: обмеженими можливостями індивідуалізації навчання за класно-урочною системою і необхідністю реалізації особистісно орієнтованого підходу; «замкненістю» навчальних груп у межах класу та необхідністю формування в учнів умінь і навичок жити і діяти у відкритому інформаційному суспільстві [7].

Профільне навчання передбачає перехід навчального процесу від репродуктивного до продуктивного, здатного підготувати учнів не лише до творчого застосування знань і вмінь, але й постійної самоосвіти і самовдосконалення. Биков В.Ю. наголошує на тому, що для переходу учнів від сприймання готових знань до спрямованого та самостійного пошуку нових знань можуть бути використані сучасні засоби телекомунікацій, такі як глобальна комп'ютерна мережа Інтернет, а також гіпермедіа та мультимедіа [1, с. 7]. Однією з ключових компетентностей, формування якої має забезпечити навчання у загальноосвітній школі, є інформаційно-комунікаційна. ІК-компетентність – це підтверджена здатність особистості автономно і відповідально використовувати на практиці інформаційно-комунікаційні технології для задоволення власних індивідуальних потреб і розв'язання суспільно значущих завдань у певній предметній галузі або діяльності [6, с. 46].

На основі узагальнення досліджень науковців [2; 3; 4 та ін.] наведемо окремі компоненти методичної системи профільного навчання інформатики на основі компетентнісного підходу з використанням вебінар орієнтованих платформ (табл. 1).

Таблиця 1 – Методична модель профільного навчання інформатики на основі компетентнісного підходу

Елементи методичної моделі	Опис
Мета	Формування компетентностей учнів на допрофесійному рівні, розвиток навчально-пізнавальних і професійних інтересів, нахилів, здібностей і потреб учнів. Формування у випускників школи інформаційно-комунікаційної компетентності, доведення вивчення інформатики до творчого рівня.
Зміст	Варіативність навчального матеріалу відповідно до здібностей та інтересів учнів, реалізація міжпредметних зв'язків.
Методи	Інтерактивні методи (ділова гра, мозковий штурм, кейс-метод, дискусія та інші), метод проектів і портфоліо.
Форми навчання	Переважно групові та індивідуальні, позаурочні форми, дистанційне навчання.
Засоби навчання	Вебінар орієнтовані платформи, соціальні сервіси мережі Інтернет (засоби побудови карт знань, спільного написання програм, опрацювання і класифікації інформації, системи управління проектами, соціальні мережі)

Як видно з таблиці 1, засобами розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності ми вважаємо вебінар орієнтовані платформи і соціальні сервіси мережі Інтернет, а саме такі їх функціональні особливості, як комунікація між учасниками (текстовий, аудіо-, відеочат, обмін файлами, віртуальні кімнати для

обговорень); взаємодія між учасниками (спільна робота з робочим столом, документами, програмним забезпеченням); демонстрація контенту (презентацій, документів, відео роликів, веб-сторінок); оцінювання навчальних досягнень та рефлексія (анкетування, тестування, опитування).

З метою реалізації компетентнісного та особисто орієнтованого навчання процес інтеграції вебінар орієнтованих платформ у навчальний процес з інформатики може складатися з таких етапів.

1. Визначення тем курсу «Інформатика», які доцільно вивчати поглиблено у формі вебінару; визначення тем групових проєктів з інформатики.
2. Підготовка вчителя та учнів до вебінару або циклу вебінарів з окремої тематики. Цей етап передбачає вивчення учнями додаткових матеріалів, перегляд відеороликів, накопичення та класифікацію інформації за допомогою соціальних закладок, попереднє обговорення теми вебінару у соціальних мережах і спеціально створених групах.
3. Під час вебінару учні обговорюють знайдену інформацію, будують карти знань, пишуть або перевіряють код програми за допомогою засобу спільного написання програм (наприклад, collabedit.com), за необхідності створюють необхідні документи.
4. Рефлексія після вебінару може бути організована як процес створення учнями власного портфоліо, яке доцільно представити у вигляді блогу. Портфоліо використовується для демонстрації діяльності учня, аналізу й оцінювання, усвідомлення учнем результатів своєї діяльності, власної суб'єктної позиції. Портфоліо доповнює традиційні контрольні-оцінювальні засоби, спрямовані, як правило, на перевірку лише репродуктивного рівня засвоєння інформації, фактичних і алгоритмічних знань і умінь.

Таким чином, на сучасному етапі актуальним стає розроблення методик застосування вебінар орієнтованих платформ з метою реалізації компетентнісного та особисто орієнтованого підходів до навчання інформатики.

Список використаних джерел:

1. Биков В.Ю. Моделі і програмні засоби представлення та структурування знань і інтерактивних гіпермедіа системах: автореф. дис. ... канд. техн. наук: 05.13.02 / НАН України; Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова. – К., 1996. – 20 с.
2. Васильєва Л.Д. Педагогические условия формирования информационно-функциональной компетентности учащихся 5-9 кл. сельской школы: автореф. дис. ... канд. пед. наук. – Уфа, 2004. – 20 с.
3. Вишнякова А.В. Образовательная среда как условие формирования информационно-коммуникативной компетентности учащихся: дис. ... канд. пед. наук. – Оренбург, 2002. – 172 с.
4. Кизик О.А. Становление информационной компетентности учащихся в образовательном процессе профессионального лица : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Кизик Ольга Александровна. Петрозаводск, 2004. 159 с.
5. Овчарук О. Компетентнісний підхід до формування змісту освіти: загальносвіттові тенденції // Відкритий урок. – 2004. № 17-18. – С. 10-12.
6. Основи стандартизації інформаційно-комунікаційних компетентностей в системі освіти України: метод. рекомендації / [В.Ю. Биков, О.В. Білоус, Ю.М. Богачков та ін.]; за заг. ред. В.Ю. Бикова, О.М. Спіріна, О.В. Овчарук. – К.: Атіка, 2010. – 88 с.
7. Петровський С.С. Метод проєктів у профільному навчанні інформатики учнів старшої школи: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.09 / Петровський Сергій Степанович. – К., 2008. – 239 с.
8. Пометун О. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти // Рідна школа. – 2005. № 1. – С. 65-69.
9. Родигіна І.В. Компетентнісно орієнтований підхід до навчання. – Х.: Вид. група «Основа», 2005. – 96 с.
10. Хуторской А. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования // Народное образование. – 2003. № 3. – С. 58-64.